

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. ректора

Наталя ФАЛЬКО
«27» вересня 2022 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про академічну доброчесність у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького

П-458-52-96-2022

Редакція 02

Ухвалено Вченою радою університету
Протокол від «27» вересня 2022 року № 3

Уведено в дію з «27» вересня 2022 року
Наказ від «27» вересня 2022 року
№ 40/01-05

Даний документ є
інтелектуальною власністю
поширенню без відома Університету
НЕ ПІДЛЯГАЄ

Мелітополь
2022

ЗМІСТ

1.	Загальні положення	3
2.	Поняття та принципи академічної доброчесності	5
3.	Комісія з питань академічної доброчесності	7
4.	Порядок розгляду заяв про академічну недоброчесність	8
5.	Попередження академічної недоброчесності	10
6.	Реагування на порушення академічної доброчесності	10
7.	Прикінцеві положення	12

МОН України	Положення про академічну доброчесність	П-458-52-96-2022	
		Редакція 02	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 13	Аркуш 2

1. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність у Мелітопольському державному педагогічному університеті (далі – Університет) розроблено на основі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу діяльність», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту Університету та інших законів України та актів законодавства, прийнятих на їх виконання, міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана в установленому порядку. Положення спирається на загальноприйняті світовою спільнотою принципи відповідальності, прозорості, публічності, законності, справедливості, академічної свободи, розумності, чесності, об'єктивності, взаємної поваги і довіри, нульової толерантності до будь-яких проявів порушення академічної доброчесності тощо.

1.2. Це Положення поширюється на правовідносини, що виникають у зв'язку із:

- 1) здійсненням академічної діяльності;
- 2) проведенням конкурсів (олімпіад, турнірів, тощо) у сфері освіти і науки;
- 3) здійсненням процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості освіти, інших процедур у сфері освіти і науки.

1.3. Мета Положення полягає у запровадженні правил і норм академічної доброчесності в Університеті та дотриманні стандартів чесної та високопрофесійної діяльності науково-педагогічних і педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Університету у науково-дослідницькій сфері та освітньому процесі.

1.4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники зобов'язані дотримуватися вимог академічної доброчесності під час здійснення ними педагогічної, науково-педагогічної та наукової

МОН України	Положення про академічну доброчесність	П-458-52-96-2022	
		Редакція 02	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 13	Аркуш 3

діяльності, а також контролювати їх дотримання здобувачами вищої освіти та вступниками.

1.5. Якщо педагогічному, науково-педагогічному, науковому працівникові стало відомо про порушення академічної доброчесності іншим педагогічним, науково-педагогічним, науковим працівником, здобувачем вищої освіти або вступником, він (вона) зобов'язаний(на) вжити заходів щодо припинення такого порушення та (або) письмово поінформувати про таке порушення компетентний орган або повноважну посадову особу відповідно до процедур, встановлених цим Положенням.

1.6. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники зобов'язані надавати достовірну інформацію про вихідні дані, методи і результати власних досліджень та досліджень, виконаних під їх керівництвом, джерела використаної інформації, власну академічну діяльність, зокрема при наданні інформації для здобуття наукового ступеня, присвоєння педагогічного, вченого або іншого звання, проходження атестації чи сертифікації, інформації про результати навчання здобувачів освіти.

1.7. Здобувачі вищої освіти та вступники зобов'язані виконувати вступні, навчальні, контрольні, кваліфікаційні, конкурсні та інші види завдань самостійно. Самостійність у виконанні завдання означає, що воно має бути виконане:

1) для індивідуальних завдань – особисто здобувачем, а для групових завдань – лише визначеною групою здобувачів, без втручання та/або допомоги інших осіб (якщо інше не передбачено умовами виконання завдання), під керівництвом та контролем педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, які у встановленому Університетом порядку визначені керівниками (якщо виконання завдання передбачає таке керівництво), та з урахуванням індивідуальних потреб і можливостей осіб з особливими освітніми потребами;

МОН України	Положення про академічну доброчесність	П-458-52-96-2022	
		Редакція 02	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 13	Аркуш 4

2) без використання недозволених джерел інформації якщо умови та характер завдання передбачають такі обмеження.

1.8. Особи з числа працівників та здобувачів вищої освіти Університету, які залучаються до здійснення експертної діяльності у межах процедур забезпечення якості освіти, конкурсного відбору, рецензування наукових (творчих) і науково-технічних проєктів, інших процедур у сфері освіти і науки, зобов'язані виконувати свої функції у відповідності із законом, добросовісно та неупереджено. Додаткові вимоги щодо дотримання академічної доброчесності особами, залученими до здійснення відповідних процедур, можуть встановлюватися нормативно-правовими актами, що регулюють ці процедури.

2. Поняття та принципи академічної доброчесності

2.1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил провадження академічної діяльності, які є обов'язковими для всіх учасників (суб'єктів) такої діяльності та спрямовані на забезпечення довіри до результатів навчання, досліджень та творчості.

2.2. Академічною діяльністю для цілей цього Положення є навчальна, педагогічна, викладацька, наукова (творча), науково-педагогічна, науково-організаційна, науково-технічна. Суб'єктами академічної діяльності є учасники освітнього процесу, наукові працівники, особи, залучені до процедур забезпечення якості освіти, особи, залучені до організації і проведення конкурсів у сфері освіти і науки, оцінювання суб'єктів наукової і науково-технічної діяльності, наукових (творчих) та науково-технічних результатів і проєктів.

2.3. Академічна доброчесність є засадничою цінністю, на якій ґрунтуються відносини в академічному та освітньому середовищі.

2.4. Академічна доброчесність передбачає дотримання правил посилення на джерела інформації у випадку використання ідей, розробок,

МОН України	Положення про академічну доброчесність	П-458-52-96-2022	
		Редакція 02	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 13	Аркуш 5

тверджень, відомостей; дотримання вимог про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну науково-педагогічну (творчу) діяльність; контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти; об'єктивне оцінювання результатів навчання.

2.5. Закон України «Про освіту» формами академічної недоброчесності вважає плагіат, самоплагіат, фабрикацію, фальсифікацію, списування, обман, хабарництво та необ'єктивне оцінювання

2.6. *Плагіат* – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

2.7. *Самоплагіат* – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

2.8. *Фабрикація* – вигадкування даних або фактів, що використовуються в освітньому процесі чи наукових дослідженнях.

2.9. *Фальсифікація* – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

2.10. *Списування* – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

2.11. *Обман* – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої та наукової (творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування.

2.12. *Хабарництво* – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру

МОН України	Положення про академічну доброчесність	П-458-52-96-2022	
		Редакція 02	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 13	Аркуш 6

з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.

2.13. *Необ'єктивне оцінювання* – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

3. Комісія з питань академічної доброчесності

3.1. Комісії з питань академічної доброчесності та запобігання плагіату в освітній діяльності Університету (далі – Комісія) створюється для контролю та моніторингу дотримання науково-педагогічними і педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти принципів та правил академічної доброчесності.

3.2. У своїй роботі Комісія керується Конституцією України, Законами України, іншими підзаконними актами, Статутом Університету та цим Положенням.

3.3. Голова та склад Комісії призначається наказом ректора Університету за рішенням Вченої ради Університету. Строк повноважень Комісії складає 3 роки.

3.4. Комісія має право:

1) готувати пропозиції з питань підвищення професійної та академічної культури у науковій та освітній сферах Університету;

2) проводити дослідження та семінари з академічної доброчесності, якості освітньої та наукової діяльності.

3) розглядати заяви про порушення науково-педагогічними та педагогічними працівниками і здобувачами вищої освіти академічної доброчесності;

4) залучати експертів з відповідних галузей і структурних підрозділів Університету, використовувати необхідні технічні засоби та програмні продукти щодо аналізу фактів про порушення правил академічної доброчесності;

5) Приймати рішення про притягнення до академічної

МОН України	Положення про академічну доброчесність	П-458-52-96-2022	
		Редакція 02	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 13	Аркуш 7

відповідальності.

3.5. До складу Комісії входять:

- за посадами (перший проректор, проректор з наукової роботи, куратор з організаційно-виховної роботи зі студентською молоддю, провідний юрисконсульт, уповноважена особа з антикорупційної діяльності, директор бібліотеки, вчені секретарі спеціалізованих вчених рад, голова студентської ради Університету);
- за згодою інші особи.

3.6. Комісія зі свого складу обирає секретаря. Голова Комісії головує на засіданнях, підписує протоколи та рішення. Повноваження щодо ведення протоколу засідання, технічну підготовку матеріалів до розгляду їх на засіданнях та оприлюднення рішень здійснює секретар.

3.7. Організаційною формою роботи Комісії є засідання. Рішення ухвалюються простою більшістю голосів від числа присутніх.

3.8. Рішення Комісії носять рекомендаційний характер, які затверджуються Вченою радою Університету.

3.9. Комісія не менше одного разу на рік звітує перед Вченою радою Університету.

4. Порядок розгляду заяв про академічну недоброчесність

4.1. Науково-педагогічні та педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти мають право подати заяву на ім'я голови чи секретаря Комісії про виявлені ним будь-які факти академічної недоброчесності. Заявник повинен вказати свої особисті дані. Анонімні звернення Комісія не розглядає.

4.2. Якщо порушення академічної доброчесності одночасно може бути кваліфіковане як кримінальне, адміністративне чи цивільно-правове правопорушення, відсутність судового рішення або рішення іншого уповноваженого органу щодо притягнення особи до кримінальної, адміністративної або цивільно-правової відповідальності не є перешкодою

МОН України	Положення про академічну доброчесність	П-458-52-96-2022	
		Редакція 02	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 13	Аркуш 8

для реагування на таке порушення.

4.3. Кожна особа, стосовно якої розпочато розгляд заяви про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

1) бути проінформованою про початок провадження щодо застосування заходу реагування на порушення академічної доброчесності;

2) ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;

3) особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;

4) знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;

5) оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

4.4. Голова Комісії не пізніше 14 робочих днів із дати отримання заяви має повідомити усі зацікавлені сторони щодо початку процедури розгляду питання. Комісія має скликати засідання про розгляд заяви у тридцяти денний період.

4.5. Для аналізу заяви про факти академічної недоброчесності голова Комісії може утворювати комісію, залучаючи до її роботи спеціалістів різних галузей. Висновки комісії заслуховуються на засіданні Комісії.

4.6. На засідання обов'язково запрошується заявник та особа, щодо якої розглядається питання про порушення академічної доброчесності. Для з'ясування обставин конкретної справи на засідання можуть бути запрошені експерти відповідних галузей із правом дорадчого голосу.

4.7. Особа, щодо якої розглядалося питання про порушення академічної доброчесності, має право подати апеляцію у п'ятнадцятиденний

МОН України	Положення про академічну доброчесність	П-458-52-96-2022	
		Редакція 02	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 13	Аркуш 9

термін після ухвалення рішення Комісії.

5. Попередження академічної недоброчесності

5.1. Із метою уникнення фактів академічної недоброчесності у науковій (творчій) та освітній діяльності науково-педагогічних та педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти в Університеті впроваджуються наступні заходи:

1) ознайомлення всіх учасників наукового та освітнього процесів із нормами цього Положення;

2) системне інформування науково-педагогічних та педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти про дотримання принципів та правил академічної доброчесності;

3) проведення семінарів щодо академічної культури у науковій та освітній сферах;

4) ознайомлення здобувачів вищої освіти з вимогами дотримання правил академічної доброчесності під час підготовки навчальних та дипломних проектів;

5) завідувачам кафедр, директору інституту, деканам, головам та членам екзаменаційних комісій, науковим керівникам посилити увагу щодо відповідності кваліфікаційних робіт принципам академічної доброчесності;

б) обов'язкова перевірка кваліфікаційних робіт на наявність плагіату експертами та\чи за допомогою відповідних технічних засобів і програмних продуктів.

6. Реагування на порушення академічної доброчесності

6.1. Заходами реагування на порушення академічної доброчесності є:

– притягнення до академічної відповідальності.

– застосування інших заходів реагування на порушення академічної доброчесності, передбачених цим Положенням, спеціальними законами та

МОН України	Положення про академічну доброчесність	П-458-52-96-2022	
		Редакція 02	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 13	Аркуш 10

нормативними документами Університету.

6.2. Видами академічної відповідальності педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників є:

- 1) попередження;
- 2) позбавлення права на участь у органах управління Університету строком до одного року;
- 3) позбавлення права брати участь у конкурсах щодо отримання стипендій, грантів, участі в академічній мобільності за підтримки Університету на строк до одного року;
- 4) обмеження участі у наукових дослідженнях та/або окремих наукових (дипломних) проектах Університету на строк до одного року;
- 5) позбавлення нагород, відзнак, почесних звань, наданих Університетом;
- 6) звільнення з посади педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника.

6.3. До інших заходів реагування на порушення академічної доброчесності належать:

- 1) відкликання оприлюдненого академічного твору;
- 2) припинення участі у конкурсі, анулювання рішення про визнання результатів конкурсу;
- 3) інституційні заходи реагування на порушення академічної доброчесності.

Інші заходи реагування на порушення академічної доброчесності, можуть бути застосовані незалежно від наявності в особи, яка порушила вимоги академічної доброчесності, статусу здобувача вищої освіти, педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника.

6.4. Педагогічний, науково-педагогічний, науковий працівник, який був притягнутий до академічної відповідальності:

- 1) не має права отримувати будь-які види заохочення (премії, інші

МОН України	Положення про академічну доброчесність	П-458-52-96-2022	
		Редакція 02	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 13	Аркуш 11

заохочувальні виплати, нагороди тощо) протягом одного року з дня ухвалення відповідного рішення;

2) не може залучатися до процедур зовнішнього забезпечення якості освіти, заходів державного нагляду (контролю) у сфері освіти, журі конкурсів у сфері освіти і науки.

6.5. Основними видами академічної відповідальності здобувачів вищої освіти, наукового ступеня є:

- 1) попередження;
  - 2) повторне виконання завдання та/або проходження оцінювання (включаючи підсумкове оцінювання або атестацію);
  - 3) повторне проходження освітнього компонента;
  - 4) позбавлення академічної стипендії на строк до одного навчального року;
  - 5) позбавлення права брати участь у конкурсах щодо отримання стипендій, грантів, участі в академічній мобільності за підтримки Університету на строк до одного навчального року;
  - 6) позбавлення пільг з оплати в навчанні та/або інших пільг, наданих Університетом;
  - 7) відрахування Університету
  - 8) відмова у присудженні наукового ступеня
- 6.6. Рішення про притягнення до академічної відповідальності ухвалює Комісія.

7. Прикінцеві положення

7.1. Це Положення набирає чинності з дня його ухвалення Вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького та введення в дію наказом ректора або особи, що виконує його обов'язки.

7.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться за

МОН України	Положення про академічну доброчесність	П-458-52-96-2022	
		Редакція 02	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 13	Аркуш 12

рішенням Вченої ради Університету, яке затверджується наказом ректора або особи, що виконує його обов'язки та погоджуються із органами студентського самоврядування.

7.3. Здобувачі вищої освіти повинні бути ознайомлені з Положенням впродовж місяця після зарахування на навчання. Науково-педагогічні і педагогічні працівники ознайомлюються із нормами Положення на засіданні кафедри університету після прийняття на роботу.

7.4. Контроль за виконанням вимог Положення несуть посадові особи Університету відповідно до своїх функціональних обов'язків.

Відповідальний за укладання
Положення

Дмитро СПІРІНЦЕВ

Погоджено
Провідний юрисконсульт

Анастасія ЄРМАК